

Dosarul nr. 2ra-811/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central(Vitalie-Silviu Midrigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Anatolie Minciuna, Viorica Mihaila, Victoria Sîrbu)

ÎNCHEIERE

08 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Alexandru Bejanu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Alexandru Bejanu împotriva Biroului vamal Centru, intervenient accesoriu
Serviciul Vamal cu privire la achitarea indemnizației pentru incapacitatea
temporară de muncă,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de Alexandru Bejanu și s-a menținut hotărârea din 26
octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, prin care s-a respins
acțiunea depusă de Alexandru Bejanu,

constată:

La 12 aprilie 2017, Alexandru Bejanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Biroului vamal Centru cu privire la achitarea indemnizației pentru
incapacitate temporară de muncă.

În motivarea acțiunii a invocat că, fiind angajat al Biroului vamal Centru, în
perioada 18 iulie 2016 – 22 august 2016 s-a aflat în concediu medical. Însă, în
perioada aflării sale în concediu medical, în baza ordinului nr. 797-p din 18 iulie
2016 raporturile de muncă au fost încetate. Ulterior, prin ordinul nr. 953-p din 23
august 2016 a fost reangajat.

Astfel, reclamantul pretinde că angajatorul nu i-a achitat indemnizația de
afare în concediu medical. Or, normele de drept material ce guvernează raporturile
de muncă îi garantează achitarea indemnizației de boală în ultima zi de muncă.

Prin urmare, refuzul Biroului vamal Centru de a-i achita drepturile salariale
stabilite de legislație este ilegal și neîntemeiat.

În această ordine de idei, reclamantul Alexandru Bejanu a solicitat admiterea
acțiunii; obligarea Biroului vamal Centru să-i achite indemnizația pentru
incapacitate temporară de muncă pentru perioada 18 iulie 2016 – 22 august 2016;
obligarea efectuării recalculezilor necesare care reies din achitarea indemnizației.

La 20 septembrie 2017, reclamantul Alexandru Bejanu a depus cerere de
concretizare, prin care și-a îndreptat pretențiile împotriva Serviciului Vamal
(f.d. 26-28).

Prin încheierea protocolară din 20 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, s-a atras în proces Serviciul Vamal în calitate de intervenient accesoriu (f.d. 33).

Prin hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, s-a respins acțiunea depusă de Alexandru Bejanu (f.d. 36, 39-42).

Prin decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Alexandru Bejanu și s-a menținut hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central (f.d. 73, 74-79).

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Alexandru Bejanu, s-a casat decizia din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a trimis cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată (f.d. 101-106).

În consolidarea soluției sale, instanța de recurs a reținut că instanțele ierarhic inferioare în mod eronat și contrar prevederilor articolului 81 alin. (2) din Codul muncii au concluzionat că, la 18 iulie 2016, Alexandru Bejanu era în afara raporturilor de muncă, având statut de persoană neasigurată.

Respectiv, instanțele de fond nu au stabilit perioada de plată lui Alexandru Bejanu a indemnizației pentru producerea riscului social asigurat (îmbolnăvirea).

Prin decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Alexandru Bejanu și s-a menținut hotărârea din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central (f.d. 108, 109-113).

Prima instanță și instanța de apel și-au argumentat concluziile prin faptul că, potrivit ordinului nr. 797-p, raporturile de muncă dintre Alexandru Bejanu și Serviciul Vamal au fost încetate începând cu data de 18 iulie 2016, din motivul necorespunderii salariatului funcției deținute, fapt constatat de comisia de atestare.

Prin urmare, Judecătoria Chișinău, sediul central, și Curtea de Apel Chișinău au concluzionat că dreptul la prestații, și anume dreptul la achitarea indemnizațiilor pentru incapacitate de muncă încetează la data încetării raporturilor de muncă.

Respectiv, la 18 iulie 2016, Alexandru Bejanu se afla înafara raporturilor de muncă și nu întrunea condițiile stabilite de legislație pentru a dispune de statutul de salariat, iar această circumstanță exclude temeiul achitării indemnizației solicitate de acesta.

La 22 februarie 2019, Alexandru Bejanu a declarat recurs împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 117-120).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel nu a respectat indicațiile Curții Supreme de Justiție cuprinse în decizia din 05 decembrie 2018, iar drept urmare, rejudecând cauza, a pronunțat aceeași soluție.

Astfel, recurentul a considerat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea, și anume a articolului 81 alin. (2) din Codul muncii, articolele 2 alin. (4), 5, 8, 25 și 27 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale; pct. 2, 4, 5, 6, 8 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 03 februarie 2005.

Or, prevederile normelor precitate stipulează achitarea indemnizației de boală în ultima zi de muncă. Astfel, refuzul Biroului vamal Centru de a-i achita drepturile salariale stabilite de legislație este ilegal și neîntemeiat.

În această ordine de idei, recurentul Alexandru Bejanu a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 26 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admisă acțiunea depusă de Alexandru Bejanu.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, cauzele *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, § 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard vs*

Franta, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag vs Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 1 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa vs România*, 9 decembrie 2014, § 16; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov vs Ucraina*, 3 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko vs Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată lui Alexandru Bejanu, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca hotărârea judecătorească.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Alexandru Bejanu rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei și transpunerea normelor legale.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vedește că argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipozezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Alexandru Bejanu nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Alexandru Bejanu nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Alexandru Bejanu a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Alexandru Bejanu împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Alexandru Bejanu împotriva deciziei din 05 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Bejanu

împotriva Biroului vamal Centru, intervenient accesoriu Serviciul Vamal cu privire la achitarea indemnizației pentru incapacitatea temporară de muncă.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari